

об'єкти розміщення і відпочинку, власники різноманітних транспортних засобів. Можливе відшкодування збитків, заподіяних вогнем та іншими чинниками, а також унаслідок крадіжок чи руйнувань. Тому при придбанні пакету туристичних послуг споживач (потенційний турист) повинен звертати увагу на рівень надання страхових послуг які поділяються на медичні, від нещасних випадків, майнові, на випадок затримки транспорту, витрат, пов'язаних із неможливістю здійснити поїздку та ін.

Список використаних джерел

1. Вовчак О.Д. Страхова справа: підручник / О.Д. Вовчак. - К.: Знання, 2011. – 391 с.
2. Державне агентство України з туризму та курортів. Офіційний сайт. [Електронний ресурс] - Режим доступу: tourism.gov.ua.
3. Закон України «Про туризм» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80/print>.
4. Дутчак С. В. Управління регіональним розвитком туризму : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / С. В. Дутчак - Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2011. - 135 с.
5. Моторне (транспортне) страхове бюро України [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.mtsbu.ua/ua/green_card/80365/.
6. Особливості страхування туристів і туристичних фірм в Україні [Електронний ресурс] Вісник податкової служби України, N 22, від 12 червня 2001 р - Режим доступу : <https://forinsurer.com/public/03/02/23/303>.
7. Страхування туристів, які виїжджають за кордон [Електронний ресурс] / Додано admin в Ндл, 09/08/2013 - 11:32 - Режим доступу : <http://www.insurance.lviv.uaD>
8. Яворська Т.В. Страхові послуги. Навчальний посібник/ Т.В Яворська - Львівський національний університет ім. Івана Франка. Економічний факультет, 2008. - 252 с.
9. Visa Gallery [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://www.visagallery.com/>

Луц О.

*магістрантка II курсу спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник – доц. Мариняк Я. О.*

СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ

Постановка проблеми. Релігійний туризм – це поїздки за межі традиційного середовища на строк не більше року для відвідування святих місць і центрів релігій. У ньому прийнято виділяти три напрями: релігійний, пов'язаний з участю в подіях релігійного життя, що здійснюються за допомогою екскурсій; паломницький, тобто подорож з метою відвідування святинь і святих місць; науковий з релігійною метою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність і структура релігійного туризму, основи віровчення найбільш поширених релігій і духовних шкіл, територіальне поширення релігій схарактеризовані в роботах Г. Александрової, Т. Божук, С. Кузик, О. Любіцевої, Є. Харьковщенко, Т. Христового та ін.

Метою статті є обґрунтування терміну «релігійний туризм», який відображає, насамперед, релігійно-пізнавальні аспекти або тільки пізнавальні, а «паломницький туризм» пов'язаний з подорожжю винятково з релігійною метою. Але сучасні прочани користуються різними транспортними засобами, й крім релігійної мети відвідування релігійних місць вони можуть мати й інші цілі.

Виклад основного матеріалу. За геопросторовою ознакою релігійно-паломницький туризм класифікують як локальний, регіональний і світовий. На локальному рівні релігійно-паломницького туризму зазвичай поширені одноденні поїздки, регіональному – короткострокові й світовому – тривалі й довгострокові. В основному, прочани зацікавлені у відвідуванні монастирів, храмів, а також визнаних святих місць (джерела, ріки, печери, гори й ін.) і менше приділяють увагу якості обслуговування на об'єктах розміщення й харчування.

Визначивши релігійний туризм як важливий чинник культуротворення в умовах незалежної Української держави, необхідно, по-перше, окреслити суть цього феномену, його зміст та функції, а, по-друге, «вписати» його в теоретичну площину сучасної культурології.

При формуванні понятійно-категоріального апарату сьогодні можна переконливо окреслити основні засадничі принципи туризмологічного аналізу, а саме: міждисциплінарний підхід, регіоніка, персоналізація досліджуваного матеріалу, діалогізм, широке застосування методу порівняльного аналізу та постійне його збагачення.

Подолання тих теоретичних суперечностей, котрі мають місце в сучасній українській гуманістиці щодо з'ясування цілої низки проблем прямо чи опосередковано пов'язаних з туризмом, можливе саме в логіці використання й практичного застосування тих дослідницьких підходів та узагальнень, які надає туризмологічний підхід.

Усі види туризму, які об'єднані поняттям «туристична діяльність», дотичні до творчості в її яскраво вираженому особистісному плані, оскільки в релігійному туризмі, як і в будь-якій модифікації туризму як специфічного феномену, закладена ідея самотворчості, що сприяє самовдосконаленню: духовному, інтелектуальному чи культурному.

Слід підкреслити, що більшістю сучасних вчених, які досліджують проблему буттєвого світу людини, ця проблема розглядається як

міждисциплінарна. Якщо виокремити концепцію А. Залужної, яка видається нам найбільш аргументованою і такою, що може слугувати методологічним підґрунтям аналізу широкого кола проблем туристичної діяльності, то вона проводить дослідження на перетині філософії, етики та естетики.

М. Бровко підкреслює у кожній з наук, яка перетинається з культурологією, виявляє специфічну «серцевину», яка може розглядатися як найбільш доречно саме в поглибленні культурологічного знання.

Принагідно підкреслимо, що на теренах сучасної української гуманістики як тотожні функціонують три поняття: 1) «міждисциплінарність», 2) «міжнауковість», 3) «міжпредметність». Сам цей факт засвідчує як існування проблеми «міждисциплінарних» зв'язків, так і періодичне повернення науковців до її поглиблення й, можливо, корекції певних аспектів.

Що ж стосується заявлених нами прикладів «авторських» напрацювань, які привертають увагу в процесі представлення взаємодії різних гуманітарних наук, то географічність дослідження релігійної сфери обґрунтував О. Шаблій.

Найпоширенішими з них є «географія релігії» та «сакральна географія», які вживають у науковій літературі як синоніми, хоч, безумовно, між ними є певна різниця. Вона ґрунтується на відмінності у змісті понять «релігійний» і «сакральний».

На думку Т. Божук, географія релігії – науковий напрям у системі географічних наук, який вивчає територіальну організацію релігійної сфери у просторово-часовому поєднанні, і який сформовано на перетині суспільної географії та релігієзнавства. За масштабом охоплення географію релігії (ГР) поділяють на просторові (ГР світу, ГР регіонів світу, ГР окремих держав, ГР України) та компонентні підрозділи (географія вірян та їхніх організацій, географія сакрального мистецтва і виробництва, географія конфесійного місіонерства, географія паломництва та об'єктів поклоніння, географія релігійних конфліктів, релігійно-географічне районування, а також географія окремих релігій, релігійних напрямів, релігійних течій, конфесій), у межах яких виокремлюють історико-географічні аспекти [1, с. 24].

С. Павлов, К. Мезенцев та О. Любіцева вважають географію релігії розділом географії культури в системі суспільно-географічних наук. На їхню думку, географія релігії сформувалась на межі суспільно- та природничо-географічних наук [6, с. 21-22].

Наступною складовою є «регіоніка» (регіональний підхід), оскільки культуротворчі процеси, зазвичай, мають як цілком конкретну

«прописку», так і реалізуються не загалом в українському культурному просторі.

Подібна постановка проблеми була підтримана представниками різних гуманітарних наук і поступово почала, так би мовити, адаптуватися, передусім, у просторі як естетики, так і культурології.

Інформуючи будь-якого туриста стосовно історії становлення і розвитку певної релігійної конфесії, турагент чи екскурсовод повинен «персоніфікувати» матеріал, підкреслюючи внесок тих чи інших діячів у її розбудову.

Водночас, вивчаючи релігійний туризм, в площині якого залишається достатньо багато нез'ясованих питань як у теоретичному, так і практико-методичному аспектах, жодний дослідник, котрий аналізує цей вид туризму, не має права залишатися у просторі авторських фантазій чи уподобань, а повинен визначитися й опертися на якусь узагальнену, прийнятну провідними фахівцями позицію. Поки що ця проблема залишається відкритою.

Список використаної літератури

1. Божук Т.І. Релігійний туризм: термінологічний словник - довідник – Львів: Український бестселер, 2010 – 152 с.
2. Бровко М. М. Культурологія в системі гуманітарного знання. Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альм.: зб. наук. пр. Київ, 2007. Вип. 20. С. 96–102.
3. Волков С. М. Нові тенденції розвитку культурологічної думки в Україні. Культурологічна думка: щорічник наук. пр. Київ, 2009. № 1. С. 86–91.
4. Залужна А. Є. Життєвий світ людини як смисловий універсам культури: морально-естетичні виміри : автореф. дис. ... д-ра філософ. наук: спец. 26.00.01 Теорія та історія культури. Київ, 2012. 32 с.
5. Кузишин А.В. Геопросторові особливості видового складу релігійного туризму в Тернопільській області // Вісник наукових досліджень. Серія: Туризм. – Вип. 1. – Тернопіль, 2006. – С. 52-56.
6. Любіцева О., Павлов С., Мезенцев К. Географія релігій: підручник. Київ: Либідь, 2003. 480 с.
7. Христов Т.Т. Религиозный туризм. Учебное пособие / Т.Т. Христов. – М.: Академия, 2005. – 288 с.
8. Шаблій О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. Львів: Львівський університет імені Івана Франка, 2001. – 744 с.